

Forskningsetik Research Ethics

2,5 högskolepoäng

2,5 credits

Ladokkod: FBIFE02

Version: 3.0

Fastställd av: Forsknings- och utbildningsnämnden 2022-04-25

Gäller från: HT 2022

Nivå: Forskarnivå

Forskarutbildningsämne: Biblioteks- och informationsvetenskap

Förkunskapskrav: Kandidatexamen eller motsvarande. Företräde för forskarstuderande.

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Mot bakgrund av idé- och begreppshistoriska samt allmänetiska kontexter syftar kursen till att ge forskarstuderande en introduktion till forskningsetiska perspektiv samt stimulera till självreflektion och problematisering.

En för kursen utmärkande pedagogisk strävan är att visa att forskningsetik inte enbart är något som aktualiseras vid stora, massmedialt uppmärksammade händelser (t. ex. avslöjat forskningsfusk) utan en viktig integrerad del av ordinarie forskningsprocesser och yrkeslivsgång inom akademien.

Kursen har två huvudsakliga tematiska fokusområden:

1) etiska ställningstaganden inom ramen för forskningsprocessen, och 2) etiska dimensioner med bäring på den professionella forskarrollen. Vidare berörs gällande svenska regelverk, särskilt belyses krav kring forskning som inbegriper människor och känsliga personuppgifter.

Under det första huvudmomentet behandlas forskningsprocessen som en helhet, det vill säga från idéstadiet, via planering, genomförande, publicering och tillgängliggörande i övrigt av resultat samt lagring av forskningsdata. Momentet täcker in forskning som utförs med kvalitativa såväl som kvantitativa metoder. En central aspekt rör avvägningen mellan forsknings- och skyddsintressen.

Det andra huvudområdet belyser en rad olika karriärrelaterade etiska utmaningar, såsom handledarrelationer, publicering, forskningsfinansiering samt kontakter med det omgivande samhället (professioner, massmedier, politiker, den allmänna opinionen). I sammanhanget avhandlas akademiska värden med fokus på i Humboldttraditionen rotade friheter samt med beröring på frågan om akademiskt ansvar.

Genom diskussion, seminarieaktivitet och examination förväntas de forskarstuderande relatera kursens huvudmoment till sitt huvudområde och den egna pågående forskningsuppgiften.

Mål

Efter avslutad kurs ska forskarstudenten ha uppnått följande lärandemål:

Med avseende på kunskap och förståelse:

1.1 Visa kunskaper om allmänetik ur ett idé- och begreppshistoriskt perspektiv.

1.2 Kunna redogöra för etiska överväganden och dilemman som är kopplade till forskningsprocessens olika delar.

1.3 Visa teoretisk och praktisk förståelse för etiska problem/utmaningar som är förbundna med forskarrollen/forskarkarriären.

Med avseende på färdighet och förmåga:

2.1 Kunna föra en etisk argumentation i frågor med bäring på forskningsprocessen och forskarrollen.

2.2 Relatera forskningsetiska principer och utmaningar till det egna pågående forskningsarbetet.

Med avseende på värderingsförmåga och förhållningssätt:

3.1 Värdera grundläggande forskningsetiska principers relevans och betydelse

för den egna vetenskapliga disciplinen/huvudområdet.

3.2 Självständigt, reflekterande och problematiserande förhålla sig till vägledande akademiska värden.

Undervisningsformer

Undervisning sker i form av föreläsningar och seminarier.

Undervisningen bedrivs på engelska.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

1. Skriftlig inlämningsuppgift. Examinationsuppgiften består i att på ett reflekterande och problematiserande sätt förhålla sig till ett eller flera forskningsetiska dilemman knutna forskningsprocessen och/eller den professionella forskarrollen med bäring på det egna pågående doktorandprojektet.
2. Presentation och aktiv medverkan vid ett seminarium som är knutet till inlämningsuppgiften.

Examinationen omfattar samtliga läromål.

För godkänt betyg på kursen krävs godkänt på båda examinationsmomenten.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Den obligatoriska kurslitteraturen är på engelska.

Oliver, P. (2010). *The Student's Guide to Research Ethics*. Andra upplagan. Mainhead: Open University Press. Kapitel 1 till och med 6 samt 10.

Mustajoki, H. & Mustajoki, A. (2017). *A new Approach to Research Ethics: Using Guided Dialogue to Strengthen Research Communities*. London/New York: Routledge. Kapitel 1 och 3 samt 6 till och med 10.

Panter (A.T.) & Sterba, (S) (2011). *Handbook of Ethics in Quantitative Methodology*. London/New York: Routledge. Kapitel 1 till och med 3.

Tillkommer egensökt litteratur om områdesetik och/eller vetenskapsområdesspecifika perspektiv av relevans för examinationsuppgiften.

Referenslitteratur rörande den specifikt svenska kontexten och svensk lagstiftning.

Helgesson, F. (2015). *Forskningsetik*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs. Resultatet av kursutvärderingen beaktas vid fortsatt utvecklingsarbete.

Övrigt

Kursens föreläsningar är öppna för all personal vid Högskolan i Borås.